

לרועה: האם אית לך סהדי (60) דתפסיה (61)?

אמר ליה הרועה: לאו.

אמר ליה רב נחמן: מגו (62) דיכול הבעל חוב למימר, "לקוח הוא בידי", מכיון שאין לנו עדות שבא השור לידו בגזלנות, יכול נמי למימר, "מחיים תפיסנא ליה" (63).

ומקשינן: והרי אמר ריש לקיש: הגדרות [היינו בעלי חיים שדרכם ללכת ממקום למקום, ונקראו גדרות מלשון "גדרות צאן". רש"י.] אין להן חזקה. ואם תפסם אחד, ויש

לחברו עדים שהיו שלו בעבר, אין התופס נאמן לומר לקוחים הם בידי, כיון שיש לחוש — שמא הלכו מעצמם ובאו אליו. עד שיביא עדים או שטר על המכירה.

ואם כן אף בנידון דידן, אין הבעל חוב יכול לומר "לקוחים הם בידי", ושוב אין לו מיגו להאמן בטענת "מחיים תפיסנא ליה"?

ומשנינן: שאני תורא, דמפירה לרועה. ואינם הולכים מעצמם ממקום למקום. ואם נמצאו בידו ודאי קנאם, כיון ש"אחזוקי איניש בגנבי לא מחזקינן" (64).

שתפס לאחר מיתה נאמן הבעל חוב במיגו שהיה אומר "החזרתיו לך".

אך התוספות סברו שסוגיין עוסקת במקרה שראו את השור אצל הבעל חוב, ואז אינו יכול לטעון "החזרתיו לך". ולכן אין צריך עדים שתפס לאחר מיתה.

62. ויש להקשות, מדוע נזקק הבעל חוב למיגו, הרי הוא כעת המוחזק, וטוען שהייתה תפיסתו כדין, קודם מיתת האב, ואם כן המוציא מחברו עליו הראיה?

וכתב הרא"ש — כל מקום שהתופס טוען שבאה לידו בלא דעת בעלים, לאו טענה מעלייתא היא, ולא נאמן עליה בלא מיגו. כיון שאי אפשר לומר עליה כעת "אחזוקי איניש בגנבי לא מחזקינן" — אחר שראינו שחטף.

63. ועיין רשב"א שדן האם מחוייב הבעל חוב להשבע שבועת היסט לבקרא, או שמא אינו נשבע כיון שהיתומים הם שתובעים ממנו שבועה, וטענתם טענת שמא היא. ואין נשבעים על טענת שמא.

64. והעירו הראשונים — שלא בכל שור הדין

60. הר"ן גרס — "אית לך עד", משום שאין הרועה צריך שני עדים, אלא הוא עצמו מצטרף להעיד.

אך הריטב"א והרשב"א ועוד ראשונים כתבו שאין הבקרא מצטרף לעדות כיון שהוא נוגע, משום שלפי דברי הבעל חוב יהיה על הבקרא לשלם את השור, כיון ששומר שכר הוא וחייב בגניבה ואבידה.

והקשה הפני יהושע — אם הבקרא משלם, נמצא שתפס הבעל חוב את ממונו של הבקרא, ולקתה מידת הדין בכך?

ותירץ — מכיון שאם הבקרא היה מודה לבעל חוב שתפס את השור קודם מיתת האב לא היה מתחייב לשלם, כיון שהועילה תפיסתו על פי דין, והכא התחייב לשלם משום שלפי דבריו היה הבעל חוב גזלן. נמצא שפיו מחייבו ולא הבעל חוב.

61. וכתבו התוספות — אין גורסים: "אית לך סהדי דלאחר מיתה תפסיה", כיון שאפילו אם אין עדים שתפסו לאחר מיתה, שוב אין לבעל חוב מיגו דלקוח, כיון שהעידו בו שתפס.

אך התוספות ר"ד גרס "אית לך סהדי דלאחר מיתה תפסיה". וכתב הריב"ש שאם אין עדים